

HC 9, 11-12-2017, Strafprocesrecht

Moeilijke vragen thuistoets

1. Juist, want het gaat om poging tot, dus 1/3 deel strafvermindering.
2. Juist, zie art. 1a sub 2 Wet economische delicten. Bij het woord 'overtreden' is er niet per se sprake van een overtreding!
3. Onjuist, er was sprake van kansopzet en dus geen oogmerk.
4. Onjuist, geen psychische overmacht, maar ontoerekeningsvatbaar.

Week 5a Strafprocesrecht

Indeling hoorcollege

- I. Inleiding
- II. Voorbereidend onderzoek
- III. Strafbeschikking/ZSM
- IV. Dagvaarding
- V. Onderzoek ter terechtzitting
- VI. Rechtsmiddelen

I. Inleiding

Strafprocesrecht zijn de *regels met betrekking tot de toepassing van het strafrecht in een concreet geval*. Het doel van het strafprocesrecht is *juiste toepassing* van het strafrecht en *alles ordentelijk te laten verlopen*. Het boek van strafprocesrecht is dan ook een stuk dikker dan het boek van strafrecht. Binnen het strafprocesrecht staat de *afweging tussen het bestraffen van schuldigen en het voorkomen van bestraffing van onschuldigen* centraal. Het is dus belangrijk dat er niet een te ingrijpend proces is waardoor ook onschuldigen worden gestraft. Bij echt twijfelen zal de rechter de verdachte dan ook vrijuit laten gaan.

Kenmerken van het strafproces (art. 167 Sv)

Binnen het strafrecht ligt het *vervolgingsmonopolie* bij het Openbaar Ministerie (OM). Dit houdt in dat het OM als enige bevoegd is om strafbare gedragingen te vervolgen. Hierbij maakt het OM gebruik van het *opportuiniteitsbeginsel*. Er wordt niet vervolgd als dat niet-opportuun is, de zaak wordt dan geseponeerd. Over het sepot kan *beklag* worden ingediend blijkt uit art. 12 Sv. Dit zou je bijvoorbeeld kunnen doen als eenzelfde geval niet wordt vervolgd, terwijl jouw vergelijkbare zaak wel vervolgd is. Dat is in strijd met het beginsel dat gelijke gevallen gelijk behandeld moeten worden.

Bronnen van het strafprocesrecht

- *Internationaal*
 - EU-richtlijnen
 - EVRM
 - Art. 6 met betrekking tot het recht op een eerlijk proces is een belangrijke bepaling.
- *Wetboek van Strafvordering (Sv)*
- *Bijzondere wetten*
 - Voorbeelden: Uitleveringswet, Opiumwet, Wet wapens en munitie
 - Bijzondere wetten zijn geen lagere wetten dan het Wetboek van Strafvordering.
- *Beleidsregels en aanwijzingen*
 - Voorbeeld: 'Oriëntatiepunten' voor straftoemeting
 - Beleidsregels en aanwijzingen zijn wél lagere wetten dan het Wetboek van Strafvordering.

Kenmerken van het strafproces

Het strafproces bestaat uit het *voorbereidend onderzoek* en het *onderzoek ter terechtzitting*. Het voorbereidend onderzoek wordt ook wel ‘*inquisitoir*’ genoemd. Belangrijk bij het strafrecht is dat de *materiële waarheid* geldt, dus wat er daadwerkelijk gebeurd is. Dit is anders bij burgerlijk recht waar de formele waarheid geldt en de verklaringen van de betrokkenen dus als waarheid wordt gezien. Het onderzoek ter terechtzitting wordt ook wel aangeduid met de term ‘*accusatoir*’.

In het Wetboek van Strafvordering wordt de advocaat vaak aangeduid met de term *raadsman*. Deze twee termen betekenen hetzelfde.

In het plaatje op dia 10 is nummer 7, de *getuige*, niet getekend. Het is namelijk niet de bedoeling dat de een eventuele getuige wordt beïnvloed door de zitting of andere getuigen. Getuigen worden pas opgeroepen als ze moeten getuigen. Tenzij er ‘afstand’ is gedaan van de getuige door alle partijen, dus als niemand zich meer beroept op de getuige, mag de getuige gewoon in de zaal plaatsnemen.

We zullen nu de belangrijkste actoren binnen het strafproces bespreken.

1. Verdachte (art. 27 e.v. Sv)

- Voor de vervolging is de verdachte *degene waarover een redelijk vermoeden van schuld is*.
- Tijdens vervolging is de verdachte *degene die vervolgd wordt*.
- Voor *minderjarigen* gelden er andere regels met betrekking tot het strafproces:
 - Onder 12 jaar (art. 486 Sv)
 - Kunnen *niet vervolgd* worden, maar *wel verhoord*.
 - Van 12 t/m 17 jaar
 - In deze gevallen geldt het *jeugdstrafrecht*, maar voor 16 en 17 jaar is ook het *volwassenenstrafrecht mogelijk*, afhankelijk van de mate van volwassenheid van de verdachte.
 - Van 16 t/m 23 jaar
 - Voor deze categorie geldt soms het *adolescentenstrafrecht*. Voorbeelden hiervan zijn jeugdreclassering en jeugdetentie.
- Een *rechtspersoon* kan ook worden vervolgd (art. 528 e.v. Sv).
- Openbare lichamen: arrest Pikmeer II.
- De staat kan niet strafrechtelijk vervolgd worden: arrest Volkel.

2. Raadsman (art. 37 e.v. Sv)

- Voor de raadsman staat het *belang van zijn cliënt* voorop.
- Rechtsbijstand is een grondrecht (art. 6 EVRM, art. 18 Gw).
- Er is sprake van een zekere vertrouwensband tussen raadsman en zijn cliënt.
- Het is *niet verplicht* om een raadsman te hebben.
- Je kunt in beginsel afstand doen van het hebben van een raadsman (art. 28a Sv).
- *Toevoeging* van een raadsman.
- Een raadsman kan aan iemand worden toegevoegd wanneer iemand geen raadsman kan betalen. Dit is niet alleen zo in het strafrecht.

Rechtsbijstand (art. 6 EVRM en art. 28 e.v. Sv)

- In de zaak *Salduz v. Turkije* bij het EHRM werd bepaald dat een verdachte in beginsel recht heeft op *rechtsbijstand vanaf moment van arrestatie*. Voorafgaand aan het eerste politieverhoor moet hij dus een raadsman kunnen consulteren.

- In de *Richtlijn 2013/48/EU* wordt de toegang tot een raadsman uitgewerkt. Deze richtlijn is in werking getreden op 1-3-2017, dit staat nog niet in Verheugt!

3. Officier van Justitie

- De taken van de Officier van Justitie zijn:
 1. Leiding over de *opsporing* van strafbare feiten.
 2. *Vervolging* van verdachten.
 3. Zorgdragen voor de *tenuitvoerlegging* van straffen.
- De Officier van Justitie behoort tot de *staande magistratuur*.
- Art. 9 Sv
- De Officier van Justitie bij het *arrondissementsparket* is belast met de strafbare feiten die binnen het gebied van de rechtbanken van het arrondissement vallen.
- De *Advocaat-Generaal* is de ‘Officier van Justitie’ bij het *ressortsparket*. Degene die de conclusie maakt bij de Hoge Raad heet ook de Advocaat-Generaal, maar dit is een andere functie!
- De Officier van Justitie bij het *landelijk parket* houdt zich niet bezig met lokale strafbare feiten, maar feiten die zich over het hele land uitstrekken. Bijvoorbeeld motorbendes of mensenhandel.
- De Officier van Justitie bij het *functioneel parket* houdt zich bezig met strafbare feiten op een bepaald gebied. Een voorbeeld hiervan is de FIOD die toeziet op fraude.

4. Zittende magistratuur

- Onder de zittende magistratuur vallen de *rechters*.
- Eerste aanleg
- De hoofdregel bij zaken in eerste aanleg is dat de zittende magistratuur de *meervoudige kamer van de rechtbank* is (art. 268 Sv).
- De meeste zaken spelen zich echter af bij de uitzonderingen:
 - *Politierechter* (art. 368 Sv)
 - Unus iudex: de politierechter is één alleensprekende rechter.
 - De politierechter gaat over eenvoudige zaken met maximaal 1 jaar gevangenisstraf.
 - *Kantonrechter*
 - De kantonrechter gaat over overtredingen (art. 382 Sv).
 - *Kinderrechter*
 - De kinderrechter schenkt meer aandacht aan de belevingswereld van een kind bij het behandelen van de zaak (art. 495 Sv).
- In hoger beroep gaan kan bij het *Gerechtshof*.
- In cassatie gaan kan bij de *Hoge Raad*.
- Als alle nationale rechtsmiddelen zijn uitgeput, kun je naar het *EHRM*.

5. Rechter-Commissaris (art. 170 e.v. Sv)

- De Rechter-Commissaris is een *rechter*, maar hij doet al iets in het *inquisitoire gedeelte*. Hij wordt dan ook wel een ‘onderzoeksrechter’ genoemd.
- De Rechter-Commissaris houdt *toezicht op het opsporingsonderzoek*:
- ‘Loopt mee’ in grote zaken, dus niet bij het stelen van brood in de supermarkt, maar wel bij een moordzaak.

- Uitvoerend; op verzoek van de Officier van Justitie controleert de Rechter-Commissaris van het handelen van de Officier van Justitie.
- De Rechter-Commissaris is naast toezicht houden ook bevoegd tot het doen van *onderzoekshandelingen*. De Rechter-Commissaris is dus ook daadwerkelijk betrokken en beantwoordt niet alleen maar vragen van de Officier van Justitie.
- Voorbeelden van onderzoekshandelingen: het horen van getuigen, inbeslagneming van goederen, doorzoeking van een woning.
- De Rechter-Commissaris kan ook *voorlopige hechtenis* (bewaring) bevelen.

6. Slachtoffer (art. 51a e.v. Sv)

- Het slachtoffer heeft sinds 2005 een steeds grotere rol binnen het strafproces.
- Rechten van het slachtoffer:
 - Informatie over de zaak
 - Spreken ter zitting
 - Vroeger was het spreekrecht beperkt tot ‘gevolgen van het strafbare feit’, bijvoorbeeld er nachtmerries van hebben. Nu mag je bijvoorbeeld ook zeggen: ‘Hij moet minstens levenslang!’.
 - De schuld van de verdachte staat echter nog niet vast.
 - Door te spreken brengt het slachtoffer mogelijk schade aan ‘eigen’ zaak, bijvoorbeeld door eerder vastgestelde feiten tegen te spreken.
 - De advocaat van de verdachte zal het slachtoffer willen horen.
- Voeging (art. 51f e.v. Sv)
 - Voeging is mogelijk wanneer het slachtoffer *rechtstreeks schade* heeft geleden door het strafbare feit en daarvoor *schadevergoeding* wil.
 - Voeging is te vergelijken met een civiele actie.
 - Het *slachtoffer moet bewijzen* waar hij schade aan heeft geleden.
 - Er gelden *forfaitaire bedragen*, ze staan dus al vast. Voorbeelden: ziekenhuisdaggeld €28, €0,26 per km, studievertraging hbo/wo €20.200 per jaar.
 - De *grens* voor voeging ligt bij een *onevenredige belasting voor het strafproces*. Daar is bijvoorbeeld sprake van wanneer het slachtoffer aanvoert dat hij de loterij niet heeft gewonnen doordat hij in het ziekenhuis lag en geen lot kon kopen.

We weten nu welke personen er zijn binnen het strafproces. Nu gaan we kijken naar de stappen die moeten worden ondernomen.

II. Voorbereidend onderzoek

1. Opsporingsonderzoek (art. 140 e.v. Sv)

- De definitie van het opsporingsonderzoek staat in art. 132a Sv.
- Aanvang van het opsporingsonderzoek kan vanwege:
 - Strafbaar feit
 - Aangifte (soms verplicht)
 - Klachtdelicten
- Opsporingsambtenaren
 - Opsporingsambtenaren zijn belast met het opstellen van een proces-verbaal. Dit moet erg nauwkeurig gebeuren, want wat er niet in staat, bestaat niet voor de zaak. Het proces-verbaal

bevat niet altijd letterlijk wat de betrokkene heeft gezegd, maar de bewoordingen van de politie, aangezien het proces-verbaal zo specifiek en nauwkeurig moet zijn.

2. Dwangmiddelen en bijzondere opsporingsbevoegdheden
 - Zorgen voor inbreuk op *grondrechten*.
 - Van de verdachte.
 - Van derden, doordat zij betrokkenen zijn van de verdachte.
 - *Voorkomen van willekeur*: er moeten goede redenen zijn voor het gebruik van dwangmiddelen en bijzondere opsporingsbevoegdheden.
 - *Voortgezette toepassing*: het bewijsmateriaal dat uit deze bevoegdheid tot gebruik van dwangmiddelen en bijzondere opsporingsbevoegdheden voortvloeit, mag gebruikt worden in de verdere afhandeling van de zaak.

HC 10, 12-12-2017, Strafprocesrecht

Dwangmiddelen (art. 94 e.v. Sv)

Voorbeelden van dwangmiddelen zijn:

- Inbeslagneming;
- doorzoeking woning.

Bijzondere opsporingsbevoegdheden (art. 126g e.v. Sv)

- Relatief nieuwe bevoegdheden, van dit millennium. Hiervoor dacht de Officier van Justitie dat hij 'alles mocht'. Voorbeeld: informanten in het drugscircuit laten opwerken en dan de boel oprollen.
- Commissie-Van Traa 1996
 - Heeft de status van het opsporen en het criminele landschap in beeld gebracht.
 - Rapport (5.500 pagina's)
 - Kort samengevat: er was sprake van 'crisis in de opsporing'.
 - Wet Bijzondere Opsporingsbevoegdheden komt tot stand.
- Wat als het niet in de wet is geregeld?
 - *Arrest Stille sms'jes*: stille sms'jes sturen om iemand te tappen, te volgen waar hij is. Je volgt op deze manier niet de persoon, maar het mobieltje.
 - Het is niet zo dat het niet mag als het niet in de wet staat, maar er moeten wel de nodige waarborgen zijn, aangezien het sterk ingrijpt in iemands privacy.
 - Opsporingsmethode kan onrechtmatig zijn indien zij in verband met duur, intensiteit en frequentie ervan geschikt is om een min of meer een compleet beeld te verkrijgen van bepaalde aspecten van het persoonlijk leven van de betrokkene.

Voorbeelden van bijzondere opsporingsbevoegdheden

- *Stelselmatige observatie*: hoeft niet altijd observatie van de verdachte te zijn, maar kan ook van iemand zijn die betrokken is bij de criminele activiteiten van de verdachte.
- *Infiltratie*: informanten laten binnendringen in criminele organisaties met als doel het oprollen van deze criminele organisaties.
- *Pseudo-koop*: een neppe koop, bijvoorbeeld een agent in burger probeert in een club hard drugs te krijgen. Valt dit onder uitlokken of opsporen? Uitlokken is verboden op grond van het instigatie-verbod: je mag iemand er niet voor uitlokken, of voor iets ergers uitlokken.

- *Telefoontap, etc.*
- *Camerabeelden*, art. 126nd Sv
 - Officier van Justitie vordert → politie moet de beelden verkrijgen met een proces-verbaal.
 - De rechter-commissaris hoeft er niet aan te pas te komen.
- *Gevoelige gegevens*, art. 126nf Sv
 - Bijvoorbeeld medische gegevens.
 - Alleen mogelijk wanneer de verdenking een ernstige inbreuk op de rechtsorde is, bijvoorbeeld moord, drugshandel, zedendelict, mensenhandel.
 - Schriftelijke machtiging van de Rechter-Commissaris nodig op vordering van de Officier van Justitie.
 - Behoudens geheimhouding, als de verdachte niet wil dat ze worden vrijgegeven, gebeurt dat niet.

Vrijheidsbenemende dwangmiddelen

1. Staande houden
 - Doel: identificatie (art. 52 Sv)
2. Aanhouden en ophouden voor onderzoek
 - Doel: mee naar het bureau
 - Duur: 9 of 6 uur (art. 53 e.v. Sv)
3. Inverzekeringstelling
 - Duur: 3 dagen [+ 3 dagen] (art. 57 e.v. Sv)
4. Bewaring
 - Duur: 14 dagen (art. 63 en 64 Sv)
5. Gevangenhouding
 - Duur: 30 dagen [+ 2x verlenging] (art. 65 e.v. Sv)

Bewaring + Gevangenhouding = Voorlopig hechtenis.

Alles bij elkaar (1 t/m 5) is ongeveer 110 dagen, terwijl dan wettelijk gezien nog onschuldig bent! We zullen nu verder ingaan op de vrijheidsbenemende dwangmiddelen.

Staande houden (art. 52 Sv)

- Alleen de *opsporingsambtenaar* mag iemand staande houden.
- Doel: vaststellen van de *identiteit* van de verdachte.
- Duur: proportioneel aan *vragen stellen*.
- Weigering om te identificeren is *geen* overtreding van art. 184 Sr.
- *Inbeslagnemingsbevoegdheid* (art. 95 Sv) voor voorwerpen die de verdachte bij zich draagt.

Aanhouden (art. 53 e.v. Sv)

- Doel: *naar plaats van verhoor* geleiden.
- Buiten heterdaad bevoegd: opsporingsambtenaar.
- Bij heterdaad bevoegd: iedereen.
- Na de aanhouding volgt
 1. Invrijheidstelling, of
 2. ophouden voor onderzoek, of
 3. inverzekeringstelling.
- Ophouden voor onderzoek (art. 56a Sv) hoort nog bij aanhouden.
 - Doel: belang van het onderzoek.
 - Voorbeelden: identificatie of verhoor.

- De gevallen beschreven in de wet zijn niet limitatief.
- Duur: maximaal 9 uur. In het oude art. 61 Sv stond 6 uur, maar dat artikel is vervallen! De uren tussen middernacht en 9 uur 's ochtends tellen niet mee voor de maximale 9 uur. Voor lichtere verdenkingen kan de maximale duur wel 6 uur zijn.

Inverzekeringstelling (art. 57 e.v. Sv)

- Doel: belang van het onderzoek.
- Duur: 3 dagen (+ 3 dagen verlenging).
 - In een politiecel.
- Beroep op een rechter is mogelijk, namelijk op de rechter-commissaris.
 - Habeus corpus (art. 5 lid 4 EVRM en art. 15 lid 2 Gw): je mag niet te lang, zonder reden, van een rechter worden afgehouden.
 - Uiterlijk na 3 dagen en 18 uur (aanhouding + inverzekeringstelling) moet er beroep op de rechter kunnen worden gedaan.
 - Mogelijke uitkomsten door de rechter:
 1. De Rechter-Commissaris oordeelt de *inverzekeringstelling onrechtmatig: invrijheidstelling*. Als het nodig is kun je later nog wel worden opgehaald in je huis.
 2. Inverzekeringstelling *verlengd met drie dagen* (art. 58 Sv).
 3. *Voorlopige hechtenis* (art. 63 Sv).

Voorlopige hechtenis (art. 63 e.v. Sv)

- Voorlopige hechtenis is een soort *keerpunt*: onderscheid tussen misdrijven met en misdrijven zonder de mogelijkheid tot voorlopige hechtenis.
- Voorlopige hechtenis bestaat uit eerst *bewaring* en daarna *gevangenhouding*.
- Gronden voor voorlopige hechtenis:
 - Onder andere als het een *misdrijf* betreft met een *gevangenisstraf van 4 jaren of meer*.
 - En *ernstige bezwaren*, er is meer dan een redelijk vermoeden dat de verdachte schuldig is.
 - En er is kans op *vluchtgevaar* of de verdachte is een gevaar voor de *maatschappelijke veiligheid*.
- Bewaring (art. 63 en 64 Sv)
 - De Rechter-Commissaris beveelt de bewaring op vordering van de Officier van Justitie. Je moet dus een rechter, de Rechter-Commissaris, hebben gezien voor je in bewaring komt.
 - Huis van Bewaring is de plek waar de verdachte dan terecht komt.
 - Duur: maximaal 14 dagen.
- Gevangenhouding (art. 65 en 66 Sv)
 - De Raadkamer beveelt de gevangenhouding op vordering van de Officier van Justitie.
 - Duur: maximaal 90 dagen (30 dagen + 2x verlenging).

Let op! Alles wat tot nu toe is besproken, is nog steeds de eerste stap. Er is nog geen zaak, want er heeft nog geen dagvaarding plaatsgevonden.

Einde voorbereidend onderzoek, mogelijkheden:

- Geen vervolging (invrijheidstelling) = sepot.
- Strafbeschikking: je wordt vervolgd, niet ter zitting, maar door de Officier van Justitie zelf.
- Dagvaarding → terechtzitting.

III. Strafbeschikking en ZSM

Strafbeschikking (art. 257a e.v. Sv)

- Het OM behandelt de hele zaak bij strafbeschikking, van opsporing tot straf. Dit is logisch te verklaren, aangezien het OM ook onderdeel is van de rechterlijke macht.
- Zelfstandige sanctiebevoegdheid van het OM
 - Het OM heeft deze bevoegdheid bij een *overtreding of misdrijf met maximaal 6 jaar gevangenisstraf*.
- Mogelijke straf of maatregel:
 - Taakstraf van maximaal 180 uur.
 - Geldboete.
 - Onttrekking aan het verkeer van goederen.
 - Betaling ten behoeve van het slachtoffer.
 - Ontzegging van de rijbevoegdheid.
- *Verzet* tegen de strafbeschikking is mogelijk:
 - 14 dagen de tijd voor nadat de straf is uitgesproken.
 - In dat geval krijg je een normale zaak bij de rechter.
- Ook bij een strafbeschikking krijg je een *strafblad*:
 - Alleen bij een misdrijf.

ZSM (Zorgvuldig Snel en op Maat) – staat niet in Verheugt!

- Snelle en passende afhandeling veel voorkomende criminaliteit.
 - Plusminus 2/3 deel van deze criminaliteit gaat via ZSM.
- *Vijf ketenpartners bij elkaar* in één huis en zijn 24/7 bereikbaar.
 - OM, politie, slachtofferhulp, Raad voor de Kinderbescherming, reclassering.
- ZSM gaat snel, er is geen lange procedure.
- De termen ‘zorgvuldig’ en ‘snel’ zijn wat tegenstrijdig, maar desalniettemin werkt ZSM over het algemeen goed.

IV. Dagvaarding

- De traditionele manier van het strafproces.
- De zaak wordt *aanhangig* gemaakt door de dagvaarding (art. 258 Sv).
- Voor een geldige dagvaarding is *betekening* (art. 588 e.v. Sv) nodig: bewijs dat verdachte de dagvaarding te horen heeft gekregen.
 - Er moeten minimaal 10 dagen zitten tussen de dagvaarding en de zitting.
 - De verdachte heeft een aanwezigheidsrecht.
 - De betekening is een groot onderwerp binnen het strafrecht, maar bij ARW gaan we er niet verder op in.
- Inhoud van de dagvaarding:
 - De *tenlastelegging* (art. 261 Sv).
 - De tenlastelegging is de *grondslag* van de procedure.

Tenlastelegging (art. 6 EVRM, art. 261 Sv)

- Volgens art. 6 lid 3 EVRM moet de tenlastelegging: onverwijld zijn, in taal die hij verstaat, in bijzonderheden (‘in detail’), de aard en de reden noemen.
- *Feit, tijd, plaats* moeten in de tenlastelegging staan.

- De tenlastelegging moet voldoende concreet zijn.
- *Wettelijke bepalingen* moeten in de tenlastelegging staan.
- *Omstandigheden* moeten in de tenlastelegging staan.
- Soorten/manieren van tenlastelegging:
 - Primair (hoofdzaak), subsidiair (bijzaak), meer subsidiair, cumulatief (meerdere strafbare feiten), alternatief (als niet dit, dan dat).
- Interpretatie: de Hoge Raad aanvaardt iedere uitleg van tenlastelegging die ‘*niet onverenigbaar is met bewoordingen*’, deze interpretatie is tamelijk strikt.
- Mogelijke fouten (met betrekking tot feit, tijd, plaats).
 - *Onvoldoende concreet*: bijvoorbeeld ‘dat hij in maart 2017 in de gemeente Groningen door een rood verkeerslicht is gereden’. Het hangt af van het geval hoe vaag of concreet het moet zijn: ‘vrachtwagenchauffeur heeft gereden in Nederland en andere plekken in Europa’ is niet onvoldoende concreet.
 - *Innerlijk tegenstrijdig*: de tenlastelegging is zo lang dat het tegenstrijdig is geworden. Bovendien is het de vraag of de verdachte wel kan begrijpen waarvoor hij verdacht wordt.
 - ‘*Obscuur libel*’: niet te lezen, onbegrijpelijk, bijvoorbeeld door het verkeerd knippen en plakken in de tekst.

V. Onderzoek ter terechtzitting (art. 268 e.v. Sv)

a. Inleiding

- Art. 6 lid 1 EVRM: *eerlijke* en *openbare* behandeling van de zaak door een *onafhankelijk* en *onpartijdig* gerecht.
- Zitting achter gesloten deuren is uitzonderlijk. Gebeurt bijvoorbeeld bij minderjarigen.
- Verdachte mag aanwezig zijn, maar is niet verplicht. Bij afwezigheid:
 - Advocaat kan gemachtigd zijn: op tegenspraak.
 - Verstek: er is niemand aanwezig van de kant van de verdachte.

Chronologie van de zitting:

1. Voorzitter doet zaak uitroepen
 2. Voorzitter noemt personalia, maant tot opletten, cautie, ‘voorstelrondje’
 3. OvJ leest de tenlastelegging
 4. Verdachte wordt ondervraagd
 - Eerst de feiten, daarna persoonlijke omstandigheden.
 5. Getuigen, deskundigen
 - Vaak niet op de zitting aanwezig.
 6. Slachtoffer spreekrecht
 7. OvJ requisitoir (de eis)
 8. Verdediging pleidooi
 9. Replik en dupliek
 10. Verdachte laatste woord
 11. Onderzoek ter zitting gesloten
- b. Formele vragen (art. 348 Sv)
- Er zijn vier formele vragen, ook wel de voorvragen genoemd.
 - Geschieden op grondslag van de tenlastelegging.
 - De mogelijke einduitspraken staan in art. 349 Sv.
 - De vragen luiden:
 1. Is de *dagvaarding geldig?* (Art. 261 Sv)
Einduitspraak: nietige dagvaarding (bijvoorbeeld door een betekeningfout).

- Betekent niet dat er nooit meer vervolgd kan worden. Er is geen sprake van ne bis in idem, want er nog niet vervolgd. Een nieuwe dagvaarding is mogelijk.
- 2. Is de *rechter bevoegd*?
Einduitspraak: rechter onbevoegd verklaard.
- 3. Is de *Officier van Justitie ontvankelijk*? (Art. 68 – 70 Sr)
Als er sprake is van een van de volgende gevallen wordt de Officier van Justitie *niet-ontvankelijk* verklaard:
 - Ne bis in idem
 - De verdachte is al veroordeeld voor hetzelfde vergrijp.
 - Geldt ook bij een strafbeschikking, art. 255a Sv.
 - Met uitzondering van een herziening van de zaak.
 - Verdachte is overleden.
 - Feit is verjaard (art. 70 Sr), voor echt zware delicten is er sinds kort geen verjaring.
 - Verdachte onder 12 jaar (art. 486 Sv).
 - Opsporing is onbehoorlijk gebeurd.
 - Onherstelbaar vormverzuim (art. 359a Sv).
 - Arrest Zwolsman: internationale drugshandelaar werd continu gevolgd, ging dat te ver?
- 4. Is er een reden voor *schorsing* van de vervolging? (Art. 16 Sv)
 - Dit kan bijvoorbeeld in het geval van een geestelijke stoornis bij de verdachte.

c. Materiële vragen (art. 350 Sv)

- Is het tenlastegelegde feit te bewijzen? (Art. 338 e.v. Sv)
 - Wettig en overtuigend bewijs → ‘in dubio pro reo’ en art. 6 lid 2 EVRM. Als er fouten zijn in de tenlastelegging, zoals bijvoorbeeld feit, tijd of plaats verkeerd te vermelden, is het niet te bewijzen. Als het niet worden bewezen volgt er *vrijspraak*.
 - Als een strafuitsluitingsgrond in de tenlastelegging staat (doordat het een bestanddeel is in de delictsomschrijving), wordt het al bij de eerste materiële vraag behandeld. Anders altijd bij de derde materiële vraag.
 - Eén getuige is geen getuige
- Is het feit te kwalificeren?
 - Legaliteitsbeginsel
 - Wordt er niet aan deze vraag voldaan → dan volgt er als einduitspraak *ontslag van alle rechtsvervolging* (‘OVAR’), dus geen vrijspraak.
 - Hier wordt getest of de bestanddelen in de tenlastelegging overeenkomen met de delictsomschrijving.
- Is de dader strafbaar? (Art. 39 e.v. Sr)
 - Strafuitsluitingsgronden → als er geen expliciet beroep op wordt gedaan hoeft de rechter hier niet naar te kijken.
 - Als hieraan wordt voldaan volgt als einduitspraak *ontslag van alle rechtsgevolgen*.
- Welke straf of maatregel moet worden opgelegd? (Art. 351 Sv)
 - Veroordeling: hoofdstraf of maatregelen
 - LOVS → oriëntatiepunten voor straftoemeting om rechtsuniformiteit, voorspelbaarheid en gelijkheid te waarborgen.